

ההתעללות בירושלים: סיפורה של חברת הכת שברחה וחשפה את הפרשה

תמר רותם
05.08.2011
09:05

באמצע מאי התקשרה למרכז הישראלי לנפגעי כתות בחורה צעירה שביקשה שזוהתה תישאר חסויה. "אני חיה בקבוצה בירושלים", סיפרה הפונה בחשאיות לרחל ליכטנשטיין, מנהלת המרכז שקיבלה את שיחה הטלפון. "אני לא בטוחה, אבל אני חושבת שזו כת".

הפנייה המהוססת הזו היא שהובילה לחשיפה של פרשת הכת הסדיסטית בירושלים, שאתמול הוגשו נגד מנהיגה ד' ונאשמים נוספים שסייעו לו כתבי אישום חמורים בגין התעללות ועבדות.

לאחר שיחת הטלפון גוללה הצעירה, שהיא כיום בראשית שנות ה-20 לחייה, את סיפור חייה בבית "המשפחה" של מנהיג הכת. לאט-לאט, בגילוי לב שנמשך בכמה פגישות עם פעילי המרכז, חשפה הצעירה את פרטי ההתעללות, ואף הביעה את רצונה להגיש תלונה במשטרה. בעקבות עדותה המפורטת במשטרה על המתנהל בבית, על ההתעללויות המיניות, העונשים וההתעללויות הנפשיות והפיזיות שהיו מנת חלקם של הילדים והנשים יום-יום, פתחה המשטרה במעקב אחרי הקבוצה ומנהיגה, ואספה ראיות נגדם.

בסופו של דבר הביא המעקב לפשיטה על הבית על ידי המשטרה ורשויות הרווחה, למעצר החשודים ולהעברת הנשים והילדים למקלטים ולמרכזי חירום. לדברי פרקליטה של הצעירה, עו"ד עמי סביר, היא תהיה העדה המרכזית במשפט שייפתח נגד הנאשמים.

אומץ לבה של המתלוננת ראוי לציון, גם משום שהיא צעירה מאוד. היא היתה הצעירה בנשות הבית. עד כמה שידוע, היא היחידה שהצליחה לברוח ולהתנתק מהקבוצה. היא חייתה בבית המנהיג במשך שנה וחצי, והיתה מיועדת להינשא לו.

כשהגיעה לביתו של מנהיג הכת בפאתי ירושלים היתה נערה בת 18. היא גדלה בבית דתי במרכז הארץ והתכוונה לעשות שירות לאומי. לדברי עו"ד סביר, "גם אדם נורמטיבי יכול ליפול ברשתם של אנשים מניפולטיביים שמדברים על האמת, אך כאן מדובר בבחורה בת 18 שאחרי גירושם של הוריה חיפשה את דרכה בחיים. היא היתה קרקע פורייה לצורך שכנוע".

באחת מנסיעותיה לירושלים, ליד גשר המיתרים - במקום שבו קבוצה מילדיו ונשותיו של המנהיג קיבצו נדבות והפיצו את תורתן - פנתה אליה אחת מהנשים והחלה לדבר אתה. נראה שזה היה גיוס בנוסח המוכר מפרשה אחרת, זו של גואל רצון, שבה הנשים סיפרו שהיה עליהן לגייס עוד נשים עבור רצון.

"בתקופה הראשונה היא הכירה רק את האשה שפנתה אליה, ולא את חברי הקבוצה האחרים", אומרת ליכטנשטיין. "האשה חשפה אותה לתורה של ברסלב, לכתבים שחילקו חברי הקבוצה, ולאט-לאט היא התחברה לרעיון. אז גם סופר לה על המנהיג, שהיה בעיני הנשים סוג של צדיק ונביא. בתקופה זו היא עדיין לא פגשה אותו ולא ידעה שמדובר בגבר שנשוי לכמה נשים". היא החלה לבקר בבית מדי פעם. "רק כשהיתה כבר מוקסמת היא הובאה לבית כדי לגור בו", אומרת ליכטנשטיין.

לד' היו כבר שש נשים שהיה נשוי להן, אבל הוא ביקש לעצמו אשה חדשה. למרות שהיתה תחת השפעה, היא עמדה כל הזמן על המשמר, אומרת ליכטנשטיין. לדבריה, "היה בה איזה חוש ביקורת שגרם לה לא להתחתן אתו. אם כי הנושא עלה מצדו כל הזמן. אבל היא הצליחה לדחות אותו. לדברי סביר, "פער הגילים הגדול ביניהם (הוא בן 55 והיא בת 18 - ת"ר) גרם לו להבין שמלאכת השכנוע והפיתוי תיקח זמן". לדבריו, היא גם לא קיימה אתו יחסי מין, והיתה במעמד שונה משל הנשים.

סביר מתאר אותה כבחורה שנראית נורמטיבית, נאה ומרשימה. נדרשו לה כמה שעות לספר לו מה שראתה ושמעה וחוותה בבית בפאתי ירושלים. "זה היה מזעזע", הוא אומר. לדבריו, ד' והנשים סביבו טוו את הרשת סביבה בהדרגה. "זה כלל ניתוק ממקום העבודה, מהמשפחה. אחר כך, בתהליך מובנה של שטיפת מוח מתמשכת והאלהת דמותו על ידי הנשים, הדברים חלחלו".

המתלוננת סיפרה לסביר על הכריזמה של האיש ועל האמונה שטיפחו הנשים שהוא נביא, ממשיכו הישיר של הרבי מברסלב ושל ר' ישראל מאודסר, תלמידו. "בסופו של דבר היא נשבתה והפכה להיות חלק ממערך של הפצת תורתו של המנהיג", אומר סביר. הוא אמר שהוא הופיע לו בחלום ובכוח האמונה הזו יכול היה לשלוט, לנהל, להכות, לאיים, להשפיל, לדרוש וידויים ולאנוס. מה שגרם לה לצאת משם היה שבמשך הזמן היא החלה לקבל מכות, ועוד קודם ראתה כעדה מעשי התעללות והפקרות מינית".

סביר מספר כי "יום אחד היא היתה נתונה לחצי שעה של מכות ממנו. היא ראתה אותו מצליף בשוט באחת הנשים, וגם היתה עדה לכל מיני מקרים, כמו למשל שאשה שהעזה לנמנם בזמן שהוא דיבר הוכנסה למקלחת קרה וקרח והועמדה להתייבש בקור המקפיא בחוץ. במשך זמן ממושך, ילדה אחת הסתובבה גלוחת ראש כעונש ולא השתתפה בארוחות באופן קבוע. היא היתה מנודה".

לפי עדותה של המתלוננת, הבית התנהל לפי מערכת של דינים, ובני הבית - נשים וילדים - היו חייבים להתוודות בפני המנהיג על מעשיהם ומחשבותיהם. "עונשים הוטלו אפילו בגין מחשבה", אומר סביר, "באחד המקרים נענש נער על כך שהיתה לו פנטזיה מינית".

לדברי סביר, באמצעות וידויים ושליטה על המחשבות, הוא הצליח לשלוט בקבוצה ולהטיל מורא. הוא גרם להם לציות באופן עיוור. על רקע זה, בולטת האישיות החזקה של המתלוננת שבכל זאת לא היתה עיוורת וחיפשה מוצא".

הנשים והגברים שהסתפחו בצלו ראו בד' אישיות רוחנית. "כולם היו משוכנעים שיש לו יכולות ניבוי", אומר סביר, "הוא יכול היה לאיים עליה שאם לא תעשה כדבריו יקרה לה דבר נורא. הוא גם הבטיח שאם תעשה כדבריו הוא יביא אותה להתעלות רוחנית. הוא הבטיח שקיום ציוויים שלו יביא אותה להתעלות רוחנית".

החיים בבועה, הניתוק המוחלט מכל חברה ומשפחה חיזקו את השליטה שלו. כשהבחין בסטייה מהדרך הוא היה מגייס את כל חברי הקבוצה. "אם העונש היה מכות גם הם היו מצטרפים".

ובכל זאת היא אזרה כוח וניסתה לעזוב. תחילה היו אלה ניסיונות, אבל היא חזרה. ד' לח את הנשים לפתות אותה לחזור. "הפתיונות היו רוחניים", אומרת ליכטנשטיין. "הוא היה אומר לה: ?את תפסידי את הגאולה. הגאולה או-טו-טו פה! זה משהו שקורה בכל הכתות".

לדברי סביר, בעקבות פניות משפחתה של המתלוננת שניסו להוציאה מהכת, הושמעו נגדה אימים שמשוהו רע יקרה גם לבני משפחתה. אבל בפעם האחרונה היא היתה חזקה יותר, והצליחה לברוח. כיום, חצי שנה אחרי שהשתחררה מהכת, היא החלה להשתקם. היא מקבלת עזרה והחלה לעבוד.

האישום: הוא שיסה את הנשים והילדים אלה באלה

בית המשפט המחוזי התיר אתמול לפרסם פרטים נוספים מכתב האישום בפרשת ההתעללות בכת שנחשפה בירושלים והותרה השבוע לפרסום. הפרטים שופכים מעט אור על שטיפת המוח שעשה הנאשם לבני ביתו.

לפי כתב האישום, הנאשם המרכזי ד', בן 55, ראה עצמו ממשיך דרכו של מי שמכונה בחסידות ברסלב "הסבא", רבי ישראל אודסר. הוא האמין שייעודו בעולם הוא להפיץ את משנת "הסבא" ברבים, וכל האמצעים כשרים. כך ניכס לעצמו סגולות ויכולות תרומיות, נישא לנשים רבות, ושכנע כל אשה בתורה כי הוא ניחן בכוחות מיוחדים. "אדם הראשון", כינה את עצמו בבית, "הטוב המוחלט".

לפי האישום, לאורך השנים הצטרפו עוד ועוד נשים לחיק "המשפחה", בעקבות שליחויות גיוס נשים שכפה על נשותיו. גילויי האהבה כלפי נשותיו הפכו עד מהרה לאלימות וליחס משפיל ומבזה. זה החל בקללות ואיומים: הוא נהג לאיים עליהן שאם לא יסורו למרותו, יפקדו את משפחתן אסונות מהשמים. בהמשך היחס היה אלימות של ממש.

לעתים, לפי האישומים, הוא היה משסה את הילדים והנשים אלה באלה. הצייתנות שכפה עליהם הועילה לו גם בגיוס כספים. הוא נהג לשלוח את נשותיו וילדיו לקבץ עבורו נדבות בכל הארץ. הנשים שהו בחוץ משעות הבוקר המוקדמות ועד חצות הלילה, וגם בהיותן בעיר אחרת טלפנו אליו לבקש אישור לקחת הפסקה או לאכול משהו. משבאו הביתה הן מסרו לו את מלוא הסכום שאספו, תוך מתן חשבון מפורט. הן ידעו שאם תשובותיהן לא ימצאו חן בעיני ד', הן חשופות ל"דינים" שלו.

הן גם אולצו למלא אחר גחמות מיניות שונות של הנאשם, שכללו לעתים קרובות אלימות קשה. בסופן הן הגיעו לא פעם לבתי החולים. עבירות מיניות, נאמר בכתב האישום, הוא גם ביצע בילדיו.

מנהיג הכת, ד', שלשום בבית המשפט בעת הגשת כתב האישום נגדו